

Duurzame Drentse boeren

De kennis en het vakmanschap die bij de boeren aanwezig zijn, moet je als overheid juist gebruiken", stelt gedeputeerde Henk Jumelet (CDA). „Wij vinden het belangrijk om weg te blijven van een dit-mag-niet-dat-mag-niet-beleid. En het principe van belonen wordt heel goed ontvangen.”

Anet Abbing-Zijgers, projectleider van Duurzame Melkveehouderij Drenthe, merkt dat deze Drentse methode navolging krijgt. „Ambtenaren bij andere provincies bellen me steeds vaker: ze willen graag horen wat wij doen en hoe we dat doen. In Brabant zijn ze inmiddels ook op deze manier gaan werken.”

En wat is dan deze manier? De provincie heeft in 2017 geld beschikbaar gesteld om eerst bij

Drentse boeren willen wel verduurzamen, maar blijven zelf graag baas over hun bedrijf. Om de sector in beweging te krijgen kiest de provincie sinds drie jaar voor financiële beloning bij het doorvoeren van maatregelen. Acht Drentse boeren gaan vanaf vandaag hun collega-melkveehouders een stap verder helpen.

ARNOUD BODDE

vijftig boerenbedrijven een duurzaamheidsplan te maken. Dit beschrijft hoe de boeren verbeteringen kunnen doorvoeren qua sociaal-economische bedrijfsvoering, kringloop, biodiversiteit, watermanagement, bodem en energie. Subsidie is beschikbaar voor advies, voorlichting en scholing.

Daarnaast worden de boeren in dit project drie jaar lang beloond wanneer ze, dankzij aanpassingen, goed scoren op het gebied van fosfaat, stikstof, ammoniak, CO2 en weidegang. De jaarlijkse beloning is maximaal 2500 euro en boeren die meedoen, verwachten dat ze naast die financiële prikkel op korte termijn ook op de langere termijn winst behalen door te verduurzamen.

Inmiddels is het project in een nieuwe fase aanbeld. Een kwart van de Drentse melkveehouders,

ruim 230 bedrijven, is aangesloten. De acht boeren worden aanspreekpunt voor hun collega's én voor de overheid en andere samenwerkingspartners zoals LTO Noord, Natuur en Milieufederatie, Drentse Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en het Drents Agrarisch Jongerencontact.

In Provinciale Staten klonk recent de wens, om niet te zeggen de eis, om het effect van de uitgegeven euro's te blijven meten. „Terecht”, zegt Jumelet. „Maar dat is en blijft lastig. Je kunt niet van de ene op de andere dag de verandering op een boerenbedrijf meten. We willen zelf ook heel graag weten hoe groot de verandering uiteindelijk zal zijn. Maar het begint eerst bij het vertellen van verhalen om te zorgen dat iedereen in de sector meedoet met verduurzaming.”

GEERTJE ENTING (46)
ANDEREN, 125 MELKKOEIFEN

„Verduurzaming is nooit klaar, het werk is nooit af. Innovaties gaan telkens door, uit onderzoek blijkt altijd dat het nog weer beter kan. Sommige maatregelen ga je zo in mee, andere moet je in mee omdat de overheid of de melkfabriek het wil. Ik vind het mooi om in dit project te pionieren. We moeten elkaar helpen. Als elke boer in Drenthe meedoet naar wat-ie kan, dan wordt het effect groter dan wanneer je op één bedrijf superduurzaam bezig gaat. Als we gezamenlijk laten zien dat we stappen maken, krijgen we dat hopelijk terug in de vorm van minder ge- en verboden die we landelijk over ons heen gekleperd krijgen.”

JAN-ROELOF JALVINGH (52)
RUINERWOLD, 85 MELKKOEIFEN

„Je moet als boer wel blijven op het gebied van nieuwe ontwikkelingen. Er lopen veel mensen bij de weg die ons als boer graag van advies voorzien, maar feitelijk maar één ding willen en dat is ons geld in hun portemonnee. Advies krijgen over verduurzaming is één ding, maar het moet wel goed advies zijn. Dit project is in die zin heel mooi, omdat wij als boeren elkaar kunnen helpen in de zoektocht naar het juiste advies om daarmee de doelen te halen en de daarbij behorende duurzaamheidsbonus. En deze positieve benadering die de provincie kiest, moeten we koesteren als sector.”

JAPPIE RIEDSTRA (47)
VEENHUIZEN, 400 MELKKOEIFEN

„Als je helemaal niks met duurzaamheid doet, denk ik dat je over tien jaar geen boer meer bent. En mijn broer en ik willen graag nog wel twintig of vijftig jaar boeren. Dus we zullen hier iets mee moeten. Maar als je mij regeltjes gaat voorschrijven, haak ik af. Ik geloof heel erg in de methode om te stimuleren en te belonen, in plaats van te straffen en te heffen, om boeren in beweging te krijgen. Zeker als je dat met genoeg partijen doet. Dan gaat het vliegvel aan de gang. Ik denk dat collega's heel veel laaghangend fruit in hun bedrijf hebben, qua maatregelen. Dingen die met weinig moeite snel gerealiseerd kunnen worden.”

MARTIJN VAN MENSVOORT (57)
EMMER-COMPASCIJUM, 120 MELKKOEIFEN

„Verduurzamen is een soort heilig woord geworden. Je ontkomt er niet aan. We zijn maar met een heel klein clubje boeren in Nederland en met heel veel anderen. En uiteindelijk wordt de mening van heel veel anderen bepalend voor wat wij als boeren mogen en kunnen. En als je niets met verduurzamen te maken wilt hebben, ga je het uiteindelijk verliezen als boer. Ik zeg tegen collega's wel eens: wie nu aan alles meedoet en goed scoort, pakt 5 cent extra per liter melk in vergelijking met iemand die niets doet. Op 1 miljoen liter is dat 50.000 euro. Je kunt er beter voor zorgen dat je bij de club zit die verandering wil doorvoeren.”

REIND KATERBERG (45)
DIPHOORN, 235 MELKKOEIFEN

„Het landelijke overheidsbeleid is hapsnap. Losse flodderregels zonder langetermijnstrategie. Maar met dit project worden we beloond voor allemaal stappen richting verduurzaming. Ik denk dat de meeste bedrijven wel wat willen, maar sommige boeren hebben even wat hulp nodig. Je kunt een adviseur wel een duurzaamheidsrapport op laten stellen, maar als dat rapport vervolgens in de la belandt, heb je er nog niets aan. Daarom is het goed dat wij met een groepje boeren onze eigen collega's een stap verder willen helpen. En met zijn allen moeten we dan die handschoenen oppakken. Dit is echt een unieke kans.”

RUDI HOECH ANTINK (54)
KOEKANGE, 120 MELKKOEIFEN

„Ik ben in de jaren negentig begonnen met verduurzaming en doe sinds 2004 mee met caring dairy, een duurzaamheidsprogramma van de CONO kaasmakers en ijsproducent Ben & Jerry's. Mijn ervaring na al die jaren is dat je, door te verduurzamen, uiteindelijk beloond wordt. Je leert je eigen bedrijf beter kennen, snapt beter aan welke knoppen je moet draaien, waardoor je kostprijs naar beneden gaat. En door boeren te belonen gaan ze echt harder lopen, dat doet de provincie goed. In Brabant hebben ze dit voorbeeld inmiddels gevolgd, nou moet minister Carola Schouten er nog van doordrongen raken.”

TIJMEN NAGEL (43)
BELEN, 180 MELKKOEIFEN

„De maatschappij vraagt eigenlijk van je dat je meedoet aan verduurzaming. Iedereen wordt immers duurzamer. En het is echt niet zo dat wij allemaal de hakken in het zand hebben. Maar ik kan niet mijn eigen melkprijs verhogen als ik moet investeren. Marges worden steeds smaller. We willen wel verduurzamen, maar op onze eigen manier. Ik denk overigens dat de meeste boeren hier al wel aan kringloop en verduurzaming doen, op welke schaal dan ook. Het zijn vooral ambtenaren bij de overheid die in de afgelopen jaren ineens iets ontdekten en we moeten voorkomen dat die regels van hogerhand worden opgelegd.”

YINZE DENEMA (30)
WAPSE, 140 MELKKOEIFEN

„In theorie is het eigenlijk onmogelijk om tegenwoordig als jonge boer nog een bedrijf over te nemen, dat vergt enorme investeringen. Je ouders moeten een mooi bedrijf hebben en ze moeten je veel gunnen. Daar heb ik een beetje geluk mee gehad. Ik vind het mooi dat we met dit project in de provincie Drenthe als sector de kans krijgen om, zeg maar, bonussen te verdienen door te verduurzamen. Kijk, niet alles hoeft meteen geld op te leveren, boeren zijn vooral ook liefhebbers. Maar uiteindelijk moet er nog wel iets overblijven. En dan hebben boerenbedrijven in Drenthe echt wel toekomst.”

